

Nr 680

Av herr Werbro, *angående beräkningen av avgifter till statsverket för tjänster till allmänheten.*

(Lika lydande med motion nr 540 i Första kammaren)

Då offentliga myndigheter tar enskilda personers, företags eller organisationers tjänster i anspråk torde det som regel uppfattas såsom naturligt att härför skall erläggas marknadsmässig ersättning. För de tjänster som offentliga organ tillhandagår allmänheten med gäller däremot att de sällan eller aldrig av allmänheten ersättes med ett belopp som motsvarar myndighetens kostnad.

Den offentliga sektorns tjänster kan i stort indelas i två olika slag:

1. Sådana tjänster som kommer flertalet medborgare till godo. Som exempel må nämnas taxerings- och skattefrågor, mantalsskrivning, kyrkobokföring, anmälningsplikter av olika slag, prövning och beslut i anledning av vissa ansökningar osv. Dessa tjänster får betraktas som ett slags samhällelig service, som kostnadsfritt bör tillhandahållas allmänheten.

2. Sådana tjänster som blott vissa enskilda personer eller grupper ianspråktar genom framställningar eller som de i följd av särskilda författningsstadganden är skyldiga att låta myndigheterna verkställa. Såsom exempel på detta slags tjänster kan nämnas anmälan till handelsregister, registrering av motorfordon, utfärdande av körkort, pass och licenser av olika slag, begäran om utdrag eller avskrifter av handlingar m. m.

För den senare kategorien tjänster — sådana som blott vissa personer eller grupper har nytta av — borde enligt min uppfattning en ersättning erläggas, som står i relation till myndighetens kostnad för tjänsten. För närvarande uttages ersättning enligt i olika författningar fastställda taxor. Dessa ersättningar är — ehuru de under senare år undergått viss justering — merendels väsentligt lägre än myndighetens verkliga kostnad. Som ett exempel kan anföras att registrering av motorfordon kostar mellan 3 kr. och 20 kr. beroende på fordonsslag. Myndighetens kostnad i samband med sådan registrering torde emellertid vara i stort sett densamma oavsett fordonsslaget. Icke ens det högsta beloppet torde motsvara myndighetens verkliga kostnad.

Ett stort antal liknande fall kunde anföras, men det nämnda får utgöra ett exempel på att taxorna för de tjänster som av offentliga myndigheter tillhandahålles allmänheten inte följt med i den allmänna kostnadsutvecklingen i samhället.

Enligt min mening bör därför tillsättas en utredning, som bl. a. genom noggranna tidsstudier bör försöka fastställa myndigheternas kostnader för de tjänster som tillhandahålles allmänheten. På grundval av det resultat denna utredning kommer fram till bör en justering av taxorna ske, så att dessa på ett bättre sätt än vad för närvarande är fallet kommer att motsvara den verkliga kostnaden. Bland annat åstadkommes härigenom ökade intäkter för statskassan.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en allsidig undersökning av de offentliga myndigheternas kostnader för tjänster som mot avgift tillhandahålles allmänheten samt i anslutning härtill förslag till nya taxor, som på ett bättre sätt motsvarar myndigheternas verkliga kostnader för ifrågavarande tjänster.

Stockholm den 26 januari 1966

W. Werbro